

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW w WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V X Y Z

Nr 3837

ŚWIĘTOKRZYSKIE

1. Obiekt 435/5

5) DAWNA HAŁA LEJNICZA POTEM CEGIELNIA, z zespołu wielkiego pieca hutniczego

2. Czas powstania

1840 r.
1920-1922 r.

3. Miejscowość

S T A R A C H O W I C E

4. Adres

ul. Wielkopiecowa
27-200 Starachowice

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo kieleckie

gmina / pow. Starachowice

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo kieleckie

powiat Iłża, Starachowice

8. Właściciel i jego adres

Zakłady Starachowickie "Star" SA
ul. 1-go Maja 12
27-200 Starachowice

9. Użytkownik i jego adres

J.W.

10. Rejestr zabytków

153

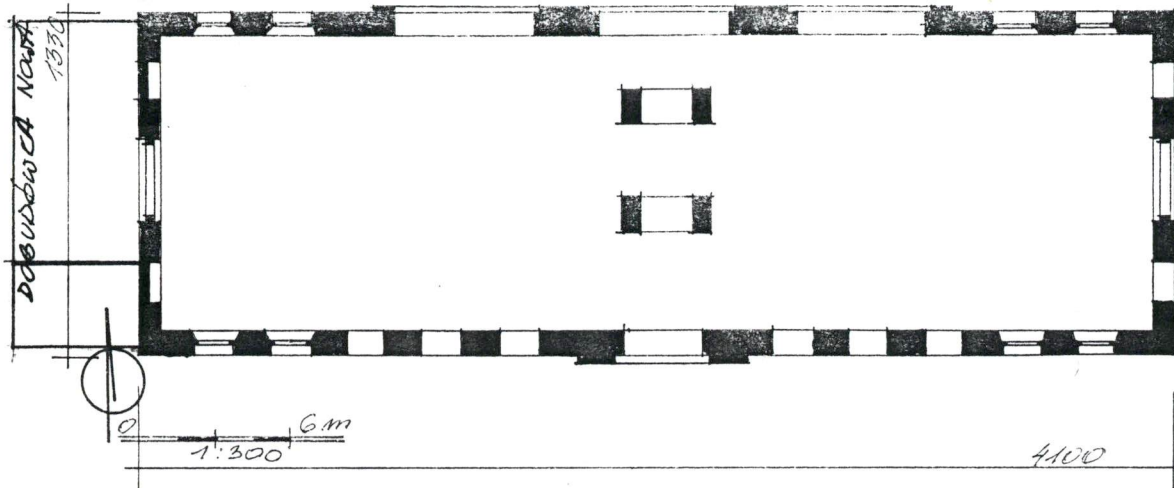
12.02.1966

Nr

823

data

28.06.2011

Wybudowany w 1840 roku z przeznaczeniem na gisernię/?, powiązany z zespołem trzech wielkich pieców. Po przebudowie z końca XIX wieku zamieniony na budynek gospodarczy. W latach 1920 - 22 gruntownie przebudowany na cegielnię, która pracowała do 1977 roku. Obecnie rekonstruowany.

- Sytuacja: zespół zabytkowej huty leży w pd. części Starachowic, tuż przy przebiegającej przez miasto linii kolejowej, przy ul. Wielkopiecowej. Zespół obejmuje teren w kształcie prostokąta. W jego pn.-zach narożniku budynek łaźni oraz cegielnia /d.hala lejnicza/. Przy granicy zach. budynek administracyjny. Przy ulicy oraz w pd.-zach. narożniku portiernia. Pozostałe budynki, związane z procesem technologicznym skupione w pd. części założenia, na wsch. od budynku administracyjnego. Poza ogrodzeniem zespołu, w kierunku zach., znajduje się budynek d.zarządu. Budynek hali oddziela od budynku łaźni tor kolejowy biegnący z zach. na wsch.. Od pd. graniczy z obszernym placem manewrowym. Zach. szczytem dotyka placu-składowiska nowej zakładowej kotłowni. Zwrócony frontem na pd..
- Materiał i konstrukcja: Fundamenty z kamienia łamanego na zaprawie wapiennej. Ściany zewnętrzne murowane z piaskowca łamanego oraz z cegły, fragmentami tynkowane. Podsypka piaskowa. Wieżba dachowa metalowa. Dach kryty blachą ocynkowaną.
- Rzut: na planie mocno wydłużonego prostokąta, jednoprzestrzenny.
- Bryła: parterowa, prostopadłościenna, nakryta dachem dwuspadowym z dwustronnym świetlikiem wzdłuż kalenicy. Nad drzwiami elewacji pd. niewielki trójkątny naczółek.
- Elewacje: wszystkie na cokolikach, boczne zwieńczone prostymi gzymsami. Otwory okienne półkolistе. Otwory drzwiowe półkoliście zwieńczone. Archiwolty z czerwonej cegły, oparte na profilowanym, obiegającym budynek dookoła gzymsie kordonowym. Na starszych partiach ścian ślady tynku. Elewacja frontowa /pd./ jedenastoosiowa, na osi środkowej otwór drzwiowy, po bokach okna. Elewacja pn. siedmioosiowa, na trzech środkowych osiach szerokie otwory drzwiowe, po bokach pary okien. Elewacja szczytowa wsch. trójosiowa, na środku szeroki otwór wejściowy, po bokach dwa o połowę węższe. Elewacja zach. przysłonięta dobudówką z białej silikatowej cegły. Przy narożniku pd.-zach. prostokątny otwór drzwiowy.
- Wnętrze: Całkowicie zniszczone, z odkrytą wieżbą dachową, nietynkowanymi ścianami, z podsypką piaskową zamiast posadzki. Okna i drzwi bez stolarki. Na środku dwie, ustawione do siebie równoległe ściany, przeprute półkoliście zwieńczonymi arkadami.
- Instalacje: brak

<p>14. Kubatura</p> <p>3</p> <p>ok. 4190 m</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>2</p> <p>459 m</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>d.hala lejnicza cegielnia</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>nieużytkowane</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Prace konserwatorskie od 1987 roku</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ściany mocno zawilgocone u dołu i zagrzybione. Tynk odpada fragmentami. Brak stropu, stolarki, wyposażenia, części pokrycia dachowego.</p> <p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Wykonanie pełnego pokrycia dachu oraz stolarki okiennej i drzwiowej.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

1. W. Kalinowski - Budowa zakładów starachowickich w latach 1836-1841, w świetle analizy materiałów kartograficznych w: KHKM Rok XIX, 1971 r., Nr 1, s. 69-83.
2. Pazdur - Starachowice - osiedle i zakłady do 1939 r. Studium z dziejów górnictwa i hutnictwa T-13, 1968 r., s. 77-147.
3. E. Krygier - Katalog zabytków budownictwa przemysłowego w Polsce t-2, z-3, pow. Iłża, 1961 r., s. 23-24.

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsca przechowania sygnatury)

25. Opracował

tekst

mgr Jan Maraśkiewicz X. 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr Jan Maraśkiewicz X. 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotograf.

mgr Jan Maraśkiewicz VIII. 1991 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów

PSOZ O/Kielce nr. neg. 38032, 38033, 38036, 38038, 38039, 38052, 38054, 38060, 38066

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka

1. Miejscowość
STARACHOWICE

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
D.hala leźnicza potem
cegielnia

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
fotografie, plany

